

De preekstoel bleef staan omdat men vond dat het karakteristiek was voor de slotskerk. Ledereen was het eens met het bouwen van een koepelvormig plafond in renaissancestijl. Bovendien werden de lichte kleuren die Jens Hjernø al eerder had gebruikt weer aangebracht.

De toren was de smalste toren van Kasteel Skanderborg. De huidige ingang werd later gebouwd. Hel uit steen gehakte plakaat dat vroeger boven de ingangspoort van het kasteel hing werd in de gevel gemetseld. Op de derde etage van de toren bevinden zich nog de originele haard en deur naar de ridderzaal. De kerk heeft twee klokken, de grootste is gegoten in 1773 en de kleinste in 1783. Vanuit de vier uitkijkgaten in de toren heeft men een spectaculair uitzicht over de stad, het meer en het bos.

Het orgel was oorspronkelijk gebouwd door de poolse orgelbouwer Wroblewsky. Dit orgel werd voortdurend verbeterd maar in 1971 vervangen door een orgel van de deense orgelbouwer P.G.Andersen,Bagsværd. De orgelgallerij is sinds 1801 overanderd gebleven.

Het altaarschilderij geveert door Jens Nielsen uit Holsterbro werd in 1972 als proeftijdelijk opgehangen. Aanvankelijk werd tegen gestemd maar na flinke aandrang van de lokale kerkenraad bleef deze hangen. Dit nogal moderne altaarschilderij heeft een schilderij van Dalgård uit 1866 vervangen. De grote koperen kandelaren bij het altaar stammen uit de tijd van het kasteel.

Het scheepsmodel dat midden in de kerk hangt is een getrouwe kopie van de korvet 'Flora'. Dit schip lag als blokkade in de haven van Schleswig aan de Baltische zee tijdens de driejarige oorlog tegen Duitsland. Deze kopie is gebouwd door een deense zeeman tijdens zijn duitse gevangenschap. Het schip werd later verkocht aan een lokale bakker die het model in 1850 aan de slotskerk presenteerde.

De herdenkingsstenen in de kerk. Een is voor de familie Von Pufz die veel betekend heeft voor de kerk. In ruil voor o.a. Slotsholmen kreeg de familie een eeuwig familiegraf in de kelder van de kerk. De tweede steen is voor de dappere soldaat, schoenmaker en visser Rasmus Linde van Skanderborg die gewond raakte in 1864 tijdens de oorlog in Dybbøl en later sneuvelde in Vernæs. De derde steen is voor de plaatselijke boekhandelaar Christian Ulrich Hansen, die een enorme som geld schonk voor restauratie van de slotskerk in 1944-49.

Het beeldhouwwerk dat op de vroegere binnenplaats staat, stelt Koning Frederik VI voor. Dit beeld werd ingewijd door de burgers van Skanderborg in 1845 als dank voor het opheffen van de lijfeigenschap. Busten en bas-relief zijn gemodelleerd door Bertel Thorvaldsen en gemetseld in marmor door C.F.Holbech.Het relief door H.V. Bissen

De geheime ingang aan de kant van lille Sø (kleine meer) werd in 1926 toevallig ontdekt door een grafgraver. Het Nationaal Museum dat de opgraving deed kwam tot de konklusie dat het een geheime gang was die van de keuken van het kasteel naar het meer liep en die tevens werd gebruikt als afvalkanaal.

De Skanderup kerk ligt fantastisch mooi op de heuvel aan de Norregade (straat) en bestaat uit een koor met apsis (halfronde of veelhoekige uitbouw die het koor afsluit), schip en het onderste gedeelte van de westelijke toren die in de 12de eeuw gebouwd is.

In de late middeleeuwen werd het schip in westelijk richting verlengd en kreeg zgn. Steltoren (hoge,smalle loren met ronde boogopening). De torenspits is van 1741. Met het creëren van meer ruimte in de kerk verdween de koninklijke loge uit de toren. Tijdens een restauratie in 1962-63 zijn zeer waardevolle romeinse frescos, te voorschijn gekomen. Deze dateren uit ongeveer 1170 en bevinden zich op de

noordelijke muur van het schip. De motieven zijn overigens ook uniek voor de noordelijke kerkkunst. Het kunstwerk achter het fond stelt een oorlogscene voor. De preekstoel, altaar, hemel en epitafia (grafschrijf, grafdokument) geven een indruk van de typische Oost-Jutlandse barok (stijlperiode, gekenmerkt door overdadige varmen en details). De hoefijzervormige apsis verdient speciale aandacht omdat het een van de oudst bestaande gebouwen van Denemarken is. Met uitzondering van het dak is het gebouw onveranderd gebleven gedurende meer dan 900 jaar! Ook de architectuur is uniek voor de deense kerken.

Skanderup Kerk is open tussen 08.00 en 11.30 uur en 13.00 en 16.00 uur.

Skanderborg Slotskerk is open van juni tot augustus tussen 09.00 en 16.00 uur en van september tot mei tussen 09.00 en 15.00 uur.

met respect voor de kerkelijke handelingen.

Skanderborg sogn
Kirkebakken 4
8660 Skanderborg
www.kirker-skanderborg.dk

**KASTEEL SKANDERBORG &
SKANDERUP KERK**

Skanderborg Kasteel

Hel begon met de bouw van de burcht in Skanderborg tijdens het bewind van Koning Valdemar I in het jaar 1171. Historische documenten gaan helaas niet verder terug dan ca. 1200. De vierkante vestingstoren van de oude koningsburcht wordt in de deense geschiedenis 'de witte toren' genoemd omdat deze werd opgebouwd van witte kalksteen (frådsten) uit de omgeving. Volgens een historisch verhaal maakte Koning Valdemar Sejr in 1212 zijn lange tocht van Skanderborg naar Ribe, waar koningin Dagmar op sterven lag. Het slechte nieuws werd gebracht door Koningin Dagmar's knecht 'Karl van Rise'. Hij had de afstand op het favoriete paard 'Aura' van de koningin afgelegd. Omdat hij dezelfde dag samen met de koning terug reed, stierf het bij aankomst van uitputting.

Erik Floppennings vrouw Jutta woonde ook een tijd op de burcht in 1247. Jutte plunderde het klooster van Øm. Zij beroofde de monniken van bijna alles, van vee tot graan en alles wat ze nodig had of gewoonweg wilde hebben.

Het was ook in Skanderborg waar maarschalk Marsk Stig in 1286 koningin Agnes vertelde dat ze een weduwe was geworden, want de koning was dood. Alles wees erop dat Stig de koning had laten vermoorden. Daarom verklaarde de zoon van de koning, Erik Menved, toen 12 jaar, Stig als vogelvrij man. Stig vluchtte met zijn aanhangers naar het eiland Them bij Djursland in het Kattegat.

In 1340 viel Niels Ebbensen tijdens de slag van Nonneberg (3 km noord van de burcht gelegen), toen hij met zijn boerenleger de witte burcht probeerde te bevrijden van de Duitse bezetting.

Koning Frederik II heeft de burcht in 1562 gemoderniseerd tot een modern kasteel. Het klooster van Øm (o.a.) werd afgebroken en de materialen gebruikt voor de verbouwing van Kasteel Skanderborg. Alleen de witte vierkante toren en wat muurresten bleven behouden. Frederik II hield veel van Skanderborg, haar mooie omgeving en de ruime mogelijkheid om te jagen. Op 28 oktober 1583 gaf hij 'de stad bij ons kasteel' handelsrechten.

De koningszoon Christian VI woonde het grootste gedeelte van zijn jeugd op Kasteel Skanderborg. Er wordt verteld dat hij oorlog op zee praktiseerde op zijn eigen fregat dat in meer van Skanderborg lag.

In 1639 wees hij de priester van Stillingen Skanderup aan als priester van de slotskerk op Kasteel Skanderborg.

Onder heerschappij van Christiaan VI werd het kasteel erg verwaarloosd omdat er veel oorlogen werden gevoerd. De vele plannen van de koning voor restauratie werden nooit uitgevoerd.

Christiaan V restaureerde Kasteel Skanderborg in 1690-92 maar tijdens de heerschappij van zijn zoon Frederik IV werd de inrichting van het kasteel totaal veranderd.

Tijdens de pestepidemie in Kopenhagen in 1711-12 verbleef Koning Frederik IV op Koldinghus. Hij werd verliefd op de 18-jarige Anna Sofie Reventlow van Clausholm Slot. Hij liet haar ontvoeren en trouwde haar dezelfde dag aan zijn rechterhand, in de slotskerk van Kasteel Skanderborg. De koning was namelijk al getrouwd met koningin Louise van Meckelenburg die een paar jaar later overleed. In 1718-22 liet de koning het kasteel, zoals eerder vermeld, totaal restaureren. De witte toren en de koninklijke vleugel bleven staan en de rest werd afgebroken. Het kasteel werd voorzien van drie vleugels met een opening naar het westen, waar voorheen de vierde vleugel stond. Hier werd een prachtige tuin aangelegd met uitzicht over Dyrhaven (park).

Kasteel Skanderborg overleefde vele jaren omdat de koninklijke families er bij voorkeur verbleefden, maar dit veranderde na Koning Frederik VI. Zijn zoon Christian VI bezocht het kasteel maar twee keer in 1733 en 1740. Hij had slechte herinneringen aan het kasteel door het huwelijk van zijn vader met Anna Sofie in 1712. Het laatste koninklijke bezoek was in 1748 toen zijn zoon Frederik V er voor vier dagen verbleef.

Kasteel Skanderborg was onder van Christian VII zodanig in verval geraakt, dat men besloot het kasteel te sluiten en te verkopen voor geld voor de staatskas. In 1767 werd het kasteel geveild om vervolgens te worden afgebroken. De materialen werden gebruikt om huizen te bouwen (de straat Borgergade in Skanderborg). Alleen de toren met de kasteelkerk bleef staan en werd overgedragen aan de stad Skanderborg om voor eeuwig als kerk te dienen.

Skanderborg Slot

De slotskerk van Skanderborg is dus de rest van het kasteel dat Frederik II heeft laten bouwen van een middeleeuws burcht met witte vestingstoren uit 1560.

Het afbreken van het kasteel begon in 1768, alleen de nordoostelijke hoektorenen en de kapel bleven staan. De tweede etage, waar de ridderzaal was, werd afgebroken en er werd een soort samengeperst houtendak op de kerk gelegd. De oude binnenplaats is in 1773 ingewijd als begraafplaats.

De slotskerk werd in de periode 1799 tot 1802 ingrijpend gerestaureerd, grotendeels door beeldhouwer Jens Hjernøe uit Horsens. Hij verplaatste de preekstoel van het noordelijke raam naar de oostkant boven het altaar, waar deze tot op de dag van vandaag nog staat. Aan weerszijden van de preekstoel werden galerijen aangebracht, gemaakt uit materialen van de oude koninklijke loge. Hier tegenover werd een nieuw orgel met galerij aangebracht, geschonken door de adellijke familie Von Pulz. Aan beide lengtezijden van de kerk werden de banken met deurtjes aangebracht. Het oude balken plafond werd vervangen door planken en het interieur kreeg een klassieke kleur zoals wit, parelmoergras en een enkele pasteltint. In 1865-66 schilderden de banken muren met een bruine kleur en werd de huidige vloer van steengelegd.

Aan de buitenkant van de kerk werd in de loop der jaren niet veel gedaan. Men kon het lelijke litten in de muur van de toren zien waar vroeger de ridderzaal aangrenste. Dit veranderde in 1881. De muren van de toren werden gerestaureerd en de kerktoren kreeg zijn huidige koperen dak. Tijdens de viering van het 300-jarig bestaan van Skanderborg als handelsstad in 1883 deed de stadsraad een flinke schenking. Dit maakte het mogelijk de overige delen aan de buitenkant van de kerk te restaureren o.a. werd het houtendak vervangen door dakpannen.

Een iets minder ingrijpende restauratie vond plaats in 1903, de bruine kleuren van 1865 werden verwijderd van de zitbanken. Helaas verdwenen de originele deurtjes tijdens dit proces. Men kan gelukkig nog steeds de originele, uit hout gesneden stoelgevels bezichtigen uit de tijd van Frederik II. De gevels symboliseren de koning, de kroon en de koninklijke bezittingen. Dit vakmanschap was uitgevoerd door een lokale houtsnijder die Her De laatste, meest drastische verandering vond plaats in de periode 1944-49. Dit werd uitgevoerd door architect H. Lønbo Jensen. Er onstonden grote discussies over of manheette de preekstoel terug moest naar zijn originele plaats aan de oostkant. Vele meenden dat de priester niet 'tegenover god' mocht staan. Vele vonden dat de galerijen aan beide zijden van de preekstoel verwijderd moesten worden zodat er meer licht in de kerk kon komen. Resultaat: De galerijen werden gehalveerd.